

Kreative bynetværk i Øresundsregionen

Oplæg til muligt partnerskab i EU Interreg programmet

Henrik Sparre-Ulrich

Region
Hovedstaden

www.kulturplan-oresund.dk

Kreativitet og innovation er ikke en nye discipliner.

Men at arbejde målrettet og systematisk med at skabe de bedste rammer for kreativitet og innovation kan være nyt. Det er her staten, der fastsætter de overordnede rammer. Men det er kommunerne og regionerne, der skal løfte den store opgave med i praksis at sikre gode rammer for byernes kreativitet og fremtidige indtjening gennem innovation i oplevelsesøkonomien.

Antagelse 1

Oplevelsesøkonomien og videnssamfundet er ikke bare ændringer af produkter (fra materielle industriprodukter til immaterielle service-/oplevelsesprodukter). Udviklingen indebærer tillige **et paradigmeskift**, der vil influere på samfundssystemerne som helhed: de nye kommunikations- og mobilitetsteknologier betyder for eksempel, at udviklingen i langt højere grad kobles op på globale tendenser og vilkår, men disse teknologier påvirker også de samværsformer mellem mennesker, der opstår i tid og rum.

Forandringerne vil påvirke f.eks. byernes udformning, arbejdskraftens og kapitalens mobilitet, forbrugsmønstre, normer osv .

 Generelt bliver de urbane zoner større, tættere og mere fragmenterede. Byregionen er blevet multipolær, kendetegnet af spredning af jobs til "periferien" og gentrificering af centrene med en omvending af traditionelle urbane velfærdsprioriteter til følge. Jf. Francois Ascher (http://www.aarhus.dk/velfaerdsbyen/sider/tekst/tekst_aktiv-wfc2000.htm)

Newsweek

the
new
megalopolis

Our focus on countries is
wrong. Growth and
innovation come from
new urban corridors.

CreativeClass.org

HOME OF THE RICHARD FLORIDA CREATIVITY GROUP

Antagelse 2

Udviklingen viser, at bykonkurrencen på europæisk plan i højere grad kommer til at bestå af **konkurrence mellem store, regionale bynetværk**. Det udfordrer den klassiske opfattelse af en by, som en monocentristisk enhed med en let genkendelig afgrænsning. I stedet ser vi flere og flere tendenser til polycentristiske, multifunktionelle og multikulturelle bynetværk [\[i\]](#). Øresundsregionen er et eksempel, hvor polycentrien bevidst søges indlejret i den fysiske planlægning for regionen.

[\[i\]](#) Den grænseløse by – nye udfordringer for bypolitik og byplanlægning, J. Jørgensen, Byplan nr. 3, 2005, s.84-87

Antagelse 3

Men der er ikke tilsvarende sket udviklinger af det samlede plansystem – herunder metoder og værktøjer – for Øresundsregionen. Her arbejdes fortsat i stor udstrækning ud fra den ”traditionelle” opfattelser af byer som en monocentristisk enhed. Der er derfor **ikke rigtigt kommet gang metapolitseringen** [i], selvom der naturligvis ses en række initiativer til at danne netværk som f.eks. ”Kreative Byer i Hovedstaden” [ii] inden for afgrænsede felter.

[i] Begrebet er fremført af Francois Ascher, se f.eks. også (http://www.bystudier.ruc.dk/storage/366/nyhedsbrev_1.doc) opkomsten af ”metapoler”, dvs. vidt udstrakte, heterogene og multipolariserede urbane territorier, hvis sammenbindende kraft er mobilitets-korridorer. Under globaliseringens pres er bymønsteret ifølge Ascher blevet et ”metapolitært” system, hvor det for mindre og mellemstore byer gælder om at være hægtet på en metapol). Dette svarer til Richard Floridas beskrivelse af de nye ”megalopolies” (<http://www.msnbc.msn.com/id/13528839/site/newsweek/>) , der er store vækstkorridorer af netværksregioner – det kunne f.eks. være Øresundsregionen i sammenhæng med Østersøregionen og Hamburg.

[ii] Et netværk for forvaltning, uddannelse, forskning og erhvervsliv i hovedstadsområdet. <http://www.herlevbibliotek.dk/kreativebyer/om-kreative->

Problematikken er således både, at der er **få virkningsfulde initiativer til revitalisering af plansystemerne** - og at de, der er, ses i forhold til den økonomiske sfære (f.eks. kreative økonomi og kulturtilbud) og den fysiske planlægning. Naturligvis er der en række initiativer i gang, som forsøger at udvikle nye metoder og værktøjer, der kan bidrage til et bredere tværsektorsamarbejde i nye plansystemer, som eksempelvis Plan09 og Interreg IIIA projektet "Kulturel Identitet, Kulturkortlægning og Planlægning i Øresundsregionen" ^[1]. Både i sidstnævnte projekt og i Region Skåne har man arbejdet med at udvikle en praktisk vinkling af kulturplanlægning som en planlægningsmatrix, der kan rumme både *økonomiske* (kreative virksomheder), *sociale* (arbejdsstyrke, uddannelse, sundhed og sociale netværk), *kultur* (interaktionsmiljøer, kulturtilbud, kreativ infrastruktur), *infrastruktur* (byrum, transport, zoner) og *miljø* (attraktionsværdi, livsmiljøer, bæredygtighed). Det er nok også i den retning, vi kommer til at arbejde i Region Hovedstaden. ^[1] Projektet "Kulturel Identitet, Kulturkortlægning og Planlægning i Øresundsregionen" handler om kompetenceudvikling inden for planlægning i kommuner og regioner. På denne webside kan du læse mere om projektet og de temaer, der arbejdes med. Formålet er både at informere om projektets udvikling og om kulturkortlægning og planlægning som metode. (<http://www.kulturplan-oresund.dk/>)

**1: Paradigmeskift
Nye samværsformer / kulturer**

**2: Polycentristiske, multifunktionelle
og multikulturelle bynetværk**

**3: Udviklinger af det samlede plansystem
er nødvendig**

HVIS ØRESUNDSREGIONENS KOMMUNER SKAL SIKRE VÆKSTMULIGHEDER

- skal der tænkes globalt, samarbejdes regionalt og handles lokalt
- skal der skabes kritisk masse i forhold til rammebetingelser og indsatser
- skal der skabes koblinger på tværs af traditionelle sektorgrænser
- skal der skabes nye samarbejdsrelationer mellem offentlige og private aktører
- skal der udvikles og implementeres nyt (fælles) planlægningskoncept

Idé til Interreg IV projekt

Formål

Projektets vision er at skabe et bynetværk i Øresundsregionen, der sammen kan udgøre en "kritisk masse" i forhold til at udvikle Øresundsregionen som en kreativ metapol.

En metapol, der kan indgå i netværkssamarbejde med og konkurrerer med andre metapoler og bynetværk i Østersøregionen og Nordtyskland (samt naturligvis øvrige regioner i Danmark og Sverige).

Projektets mål

Med udgangspunkt i netværket "Kreative Byer i Hovedstaden" og partnerne i Interreg IIIA projektet "Kulturel Identitet, Kulturkortlægning og Planlægning i Øresundsregionen" er målet

1. at skabe et **bynetværk** i Øresundsregionen: **Kreative byer i Øresundsregionen**. (Målet er at få minimum 8 danske og 5 svenske byer/kommuner samt 1-2 af regionerne Region Skåne, Region Hovedstaden og Region Sjælland som deltagere.)
2. at støtte/udvikle en **model for øget innovativt samspil mellem kulturmiljøer** (herunder foreningsliv) og kreative erhverv
3. at udvikle **en fælles praktisk planlægningsmatrix** baseret på kulturplanlægningskonceptet, der kan skabe grundlag for et tværsektor samarbejde både horisontalt og vertikalt i plansystemet. Dette inkluderer innovation af værktøjer, der kan understøtte denne planproces
 - støtte/udvikling af øresundsregional model for tværsektoriel forvaltning
 - kompetenceudvikling af medarbejdere og ledere, der arbejder med planlægning
 - etablering af fælles vidensbank om kreative erhverv, byudvikling mv.
4. Specifikt at skabe en **benchmarking** model for de kreative byer i Øresundsregionen i samarbejde med Danmarks Statistik og Centrale Statistikbyrån i Sverige.

Tidsperspektiv

Projektramme

Partnere:

Max. 25; min. 15

18 danske: 15 kommuner, 2 regioner

7 svenske: 6 kommuner, 1 region

Associerede partnere:

- universiteter
- oplevelsesøkonomiske foreninger
- udviklingsplanlægningsforeninger
- private vidensproducenter

Økonomi: eksempel

Projektbudget: ca. 10 mil.. kr

– ved 15 partnere

EU tilskud: 50%

Pris/medfinansiering per partner

for 3 år: 330.000 kr eller 110.000 kr/år

Ved 25 partnere: Budget 13 mil. kr

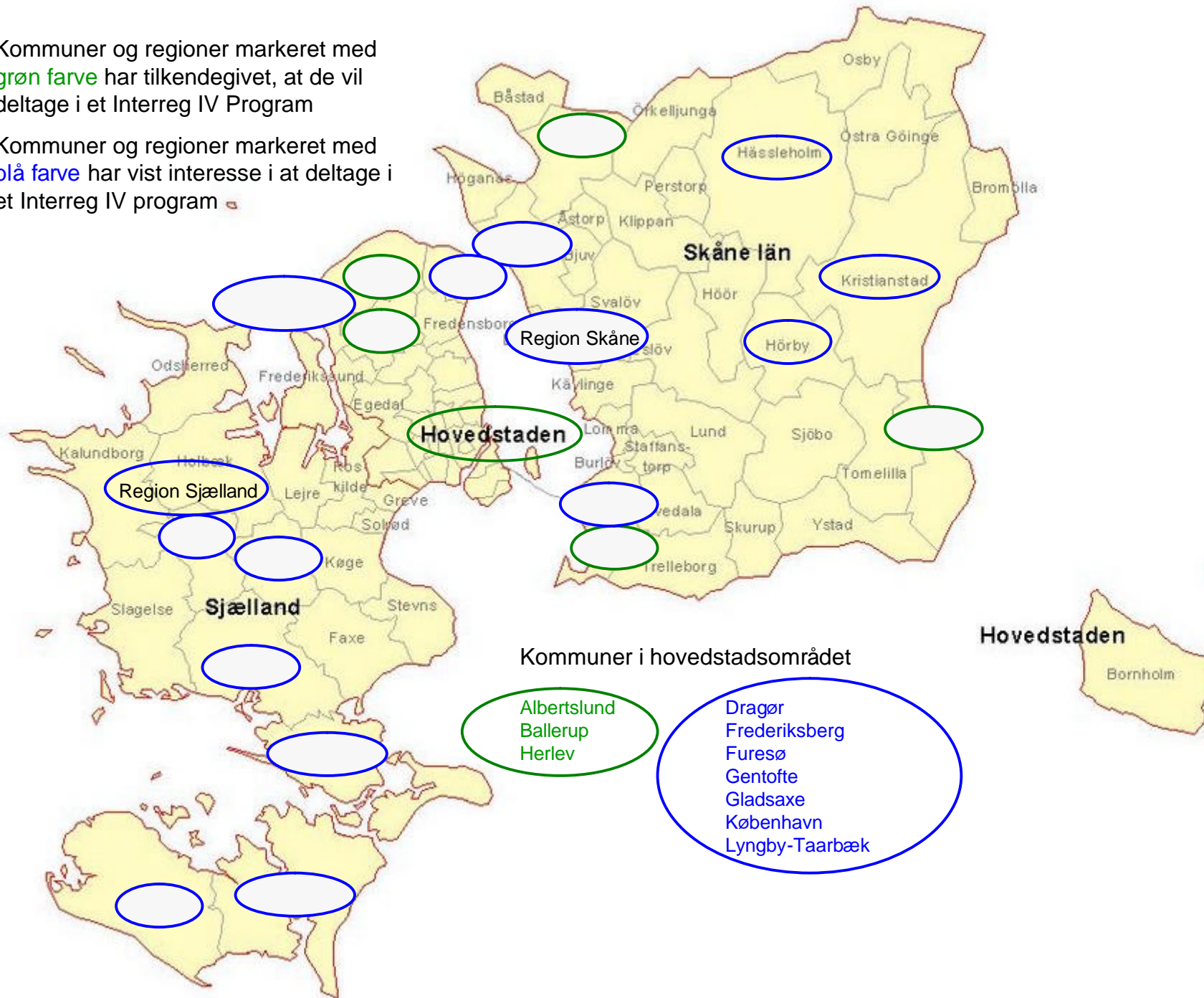
EU tilskud: 50%

Pris/medfinansiering per partner for 3

år: 260.000 kr eller 87.000 kr/år

Kommuner og regioner markeret med grøn farve har tilkendegivet, at de vil deltage i et Interreg IV Program

Kommuner og regioner markeret med blå farve har vist interesse i at deltage i et Interreg IV program

Deltagere og potentielle deltagere i et Interreg IV Program

- Albertslund
- Ängelholm
- Ballerup
- Herlev
- Hillerød
- Gribskov
- Simrishamn
- Vellinge

- Dragør
- Frederiksberg
- Frederiksværk-Hundested
- Furesø
- Gentofte
- Gladsaxe
- Gribskov
- Guldborgsund
- Hässleholm
- Helsingborg
- Helsingør
- Hörby

- Kristianstad
- København
- Lolland
- Lyngby-Taarbæk
- Malmø
- Næstved
- Ringsted
- Sorø
- Vordingborg
- Region Sjælland
- Region Skåne
- Region Hovedstaden

Kommuner og regioner markeret med grøn farve har tilkendegivet, at de vil deltage i et Interreg IV Program

Kommuner og regioner markeret med blå farve har vist interesse i at deltage i et Interreg IV program